

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра конституційного права та теоретико-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВНИЧІ СТУДІЇ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	С «Соціальні науки, журналістика та інформація»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	С4 «Психологія»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	Психологія. Організаційна психологія
Мова навчання	Українська

Робоча програма з навчальної дисципліни «Правничі студії» для здобувачів вищої освіти соціально-гуманітарного факультету, спеціальності спеціальністю 053 «Психологія», перший (бакалаврський) рівень вищої освіти / Розробник О.Г.Тимощук. Біла Церква: БНАУ, 2025. 16с.

Розробники:

О.Г. Тимощук, канд. юрид. наук, доцент кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін

Біла Церква: БНАУ, 2025 . – 16с.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін (протокол № 1 від 25.08.2025)

Завідувач кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін,
професор

Н.І. Бровко

Схвалено методичною радою соціально-гуманітарного факультету
(Протокол № 1 від 26.08.2025)

Голова методичної ради, доцент

І.В. Ковальчук

Гарант ОП «Психологія. Організаційна психологія»

канд. псих. наук

О.П. Хомчук

Біла Церква, БНАУ, 2025

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Передумови для вивчення дисципліни	4
3. Очікувані результати	5
4. Програма навчальної дисципліни	5
5. Структура дисципліни	7
6. Зміст навчальної дисципліни	7
6.1. Лекції	7
6.2. Практичні заняття	8
6.3. Самостійна робота	9
7. Методи навчання	12
8. Форми поточного та підсумкового контролю	12
9. Засоби оцінювання результатів навчання	12
10. Критерії оцінювання	13
11. Перелік наочних та технічних засобів навчання	14
12. Рекомендовані джерела інформації	14

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2025–2026 навчальний рік та освітньо-професійною програмою “Психологія. Організаційна психологія” спеціальності С4“Психологія”, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на вивчення дисципліни «Правничі студії» виділено 90 академічних годин (3 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 32 годин (лекції – 16, практичні заняття – 16), самостійна робота студентів – 58 годин.

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація»	Вибіркова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність С4 «Психологія»	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт за вибором здобувача вищої освіти		1-й	1-й
Загальна кількість академічних годин – 90		<i>Семестр</i>	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 3.	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	<i>Лекції</i>	
		16 год.	5 год.
		<i>Практичні</i>	
		16 год.	5 год.
		<i>Самостійна робота (у т.ч. на виконання ІНДЗ)</i>	
58 год.	80 год.		
		Підсумковий контроль: залік	

Мета дисципліни «Правничі студії» полягає у формуванні базових правових знань, необхідних для професійної діяльності у сфері психології, розвитку правової культури та правосвідомості, розуміння основних галузей права, їх взаємозв'язку з практикою психологічної допомоги, а також здатності орієнтуватися в правових аспектах захисту прав людини, професійної етики та відповідальності фахівця.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підґрунтям для ефективного оволодіння навчальною дисципліною є попереднє опанування шкільного курсу «Правознавства»

2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

3.

Символ результату навчання за спеціальністю «Організаційна психологія» відповідно до ОПП	Програмні результати навчання з дисципліни
ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	10.1. Аналізувати комунікативну ситуацію в контексті правових, етичних і психологічних чинників взаємодії. 10.2. Пояснювати власну думку логічно, послідовно та зрозуміло в міждисциплінарному середовищі. 10.3. Застосовувати навички аргументованої дискусії та захисту позиції в професійному спілкуванні, зокрема у сфері психолого-правової взаємодії.
ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку	15.1. Аналізувати власні професійні потреби, освітню траєкторію та запити, пов'язані з правовими аспектами психологічної діяльності. 15.2. Пояснювати значення постійного навчання та правової обізнаності для ефективної та етичної психологічної практики. 15.3. Адаптувати стратегії саморозвитку з урахуванням нових викликів, міждисциплінарних змін і вимог законодавства. 15.4. Застосовувати здобуті знання та навички для цілеспрямованого професійного самовдосконалення у сфері психолого-правової взаємодії.
ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.	17.1. Аналізувати етичні та правові аспекти поведінки у професійній та громадській сфері з позицій гуманістичних і демократичних цінностей. 17.2. Пояснювати значення соціальної відповідальності, поваги до прав людини та верховенства права в контексті психологічної практики. 17.3. Застосовувати принципи гуманізму, правової обізнаності та етичної свідомості у професійній діяльності психолога та громадянській активності.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1: Основи національної правової системи та галузеве регулювання

Тема 1. Теорія держави і права: основи правової системи.

Тема 2. Конституційне право України та права людини.

Тема 3. Цивільне право: основи регулювання приватних правовідносин.

Тема 4. Сімейне право: правове регулювання сімейних відносин.

Змістовний модуль 2: Право, особистість, правові межі відповідальності і професійна етика правників в сучасному суспільстві

Тема 5. Адміністративне та трудове право: взаємодія громадянина і держави.

Тема 6. Кримінальне та кримінальне процесуальне право: правові межі відповідальності.

Тема 7. Міжнародне право і права людини: глобальні стандарти правового захисту.

Тема 8. Юридична деонтологія: етичні засади правничої професії.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд	с. р.		л	п	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль I. Загальні засади нотаріату в Україні												
Тема 1.	12	2	2			8	12	2				10
Тема 2.	12	2	2			8	10		2			8
Тема 3.	10	2	2			6	10		2			8
Тема 4.	10	2	2			6	14	2	2			10
Всього за модулем 1	44	8	8			28	46	4	6			36
Змістовий модуль II. Особливості вчинення окремих нотаріальних дій												
Тема 5.	8	2	2			6	8					8
Тема 6.	12	2	2			8	12	2	2			8
Тема 7.	12	2	2			8	10	2				8
Тема 8.	12	2	2			8	14	2	2			10
Всього за модулем 2	46	8	8			30	44	6	4			34
Усього годин	90	16	16			58	90	10	10			70

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, ср – самостійна робота студентів, в т.ч. індивідуальні завдання.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

№ з/п	Тема і зміст лекції	Кількість годин
Змістовний модуль 1: Основи національної правової системи та галузеве регулювання		
1	Тема 1. Теорія держави і права: основи правової системи. Поняття та ознаки держави. Джерела права: закон, підзаконні акти, міжнародні договори. Принципи правової держави і верховенства права. Структура правовідносин та правосуб'єктність. Види і форми юридичної відповідальності.	2
2	Тема 2. Конституційне право України та права людини. Основи конституційного ладу та принцип поділу влади. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина. Гарантії захисту прав людини в Україні. Конституційний Суд України: повноваження і значення. Актуальні виклики реалізації прав людини в умовах війни.	2
3	Тема 3. Цивільне право: основи регулювання приватних правовідносин. Правоздатність та дієздатність фізичних осіб. Укладення, зміна і припинення договорів. Цивільно-правова відповідальність і відшкодування моральної шкоди. Інститут опіки, піклування та патронату. Спадкові правовідносини та право на власність.	2
4	Тема 4. Сімейне право: правове регулювання сімейних відносин. Шлюб: умови, порядок укладення та припинення. Права та обов'язки подружжя. Встановлення батьківства та аліментні зобов'язання. Усиновлення, опіка, піклування: правовий механізм. Захист прав дітей у сімейних спорах.	2
Разом за змістовий модуль 1		8
Змістовний модуль 2: Право, особистість, правові межі відповідальності і професійна етика правників в сучасному суспільстві		
5	Тема 5. Адміністративне та трудове право: взаємодія громадянина і держави. Основи адміністративного провадження та оскарження дій органів влади. Права і обов'язки державних службовців. Трудовий договір: укладення, зміна, розірвання. Гарантії трудових прав, зокрема вагітним, неповнолітнім, мобілізованим. Соціальне страхування і захист працівника.	2
6	Тема 6. Кримінальне та кримінальне процесуальне право: правові межі відповідальності. Поняття злочину, суб'єкт злочину та психічний стан особи. Види покарань та кримінальна відповідальність неповнолітніх. Обставини, що виключають кримінальну відповідальність. Права потерпілих та учасників кримінального провадження. Участь психолога у досудовому розслідуванні та судовому процесі.	2
7	Тема 7. Міжнародне право і права людини: глобальні стандарти правового захисту. Поняття, джерела та суб'єкти міжнародного публічного права. Основні міжнародні документи у сфері прав людини (Загальна декларація прав людини, Європейська конвенція з прав людини тощо) Механізми міжнародного захисту прав людини (ООН, Рада Європи, ЄСПЛ). Права людини в умовах збройного конфлікту та гуманітарне право. Вплив	2

	міжнародних правових стандартів на національне законодавство України.	
8	Тема 8. Юридична деонтологія: етичні засади правничої професії. Поняття юридичної деонтології та її місце в системі правничих знань. Професійна етика юриста: основні принципи та моральні орієнтири. Професійна таємниця і конфіденційність у роботі юриста та психолога. Етичні виклики в міждисциплінарній взаємодії юриста і психолога. Правова культура та етична відповідальність фахівця в умовах правової держави.	2
Разом за змістовий модуль 2		8
Всього		16

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Тема і зміст практичних занять	Кількість годин
Змістовний модуль 1: Основи національної правової системи та галузеве регулювання		
1	Тема 1. Теорія держави і права: основи правової системи. Поняття та ознаки держави. Джерела права: закон, підзаконні акти, міжнародні договори. Принципи правової держави і верховенства права. Структура правовідносин та правосуб'єктність. Види і форми юридичної відповідальності.	2
2	Тема 2. Конституційне право України та права людини. Основи конституційного ладу та принцип поділу влади. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина. Гарантії захисту прав людини в Україні. Конституційний Суд України: повноваження і значення. Актуальні виклики реалізації прав людини в умовах війни.	2
3	Тема 3. Цивільне право: основи регулювання приватних правовідносин. Правоздатність та дієздатність фізичних осіб. Укладення, зміна і припинення договорів. Цивільно-правова відповідальність і відшкодування моральної шкоди. Інститут опіки, піклування та патронату. Спадкові правовідносини та право на власність.	2
4	Тема 4. Сімейне право: правове регулювання сімейних відносин. Шлюб: умови, порядок укладення та припинення. Права та обов'язки подружжя. Встановлення батьківства та аліментні зобов'язання. Усиновлення, опіка, піклування: правовий механізм. Захист прав дітей у сімейних спорах.	2
Разом за змістовий модуль 1		8
Змістовний модуль 2: Право, особистість, правові межі відповідальності і професійна етика правників в сучасному суспільстві		
5	Тема 5. Адміністративне та трудове право: взаємодія громадянина і держави. Основи адміністративного провадження та оскарження дій органів влади. Права і обов'язки державних службовців. Трудовий договір: укладення, зміна, розірвання. Гарантії трудових прав, зокрема вагітним, неповнолітнім, мобілізованим. Соціальне страхування і захист працівника.	2

6	Тема 6. Кримінальне та кримінальне процесуальне право: правові межі відповідальності. Поняття злочину, суб'єкт злочину та психічний стан особи. Види покарань та кримінальна відповідальність неповнолітніх. Обставини, що виключають кримінальну відповідальність. Права потерпілих та учасників кримінального провадження. Участь психолога у досудовому розслідуванні та судовому процесі.	2
7	Тема 7. Міжнародне право і права людини: глобальні стандарти правового захисту. Поняття, джерела та суб'єкти міжнародного публічного права. Основні міжнародні документи у сфері прав людини (Загальна декларація прав людини, Європейська конвенція з прав людини тощо) Механізми міжнародного захисту прав людини (ООН, Рада Європи, ЄСПЛ). Права людини в умовах збройного конфлікту та гуманітарне право. Вплив міжнародних правових стандартів на національне законодавство України.	2
8	Тема 8. Юридична деонтологія: етичні засади правничої професії. Поняття юридичної деонтології та її місце в системі правничих знань. Професійна етика юриста: основні принципи та моральні орієнтири. Професійна таємниця і конфіденційність у роботі юриста та психолога. Етичні виклики в міждисциплінарній взаємодії юриста і психолога. Правова культура та етична відповідальність фахівця в умовах правової держави.	2
Разом за змістовий модуль 2		8
Всього		16

6.3. Самостійна робота

Теми для самостійної роботи	К-ть годин
<p>Проблемно-дискусійні завдання:</p> <p>1. Психолог і право: спільна відповідальність за дотримання прав людини. Обговорення ролі психолога у забезпеченні прав і свобод клієнтів у різних сферах (освіта, медицина, судова система).</p> <p>2. Етичні кодекси та законодавство: чи завжди вони узгоджуються між собою? Порівняння етичних норм професії психолога з правовими вимогами: точки перетину й потенційні конфлікти.</p> <p>3. Конфіденційність у роботі психолога: як діяти в умовах правових обмежень? Розгляд реальних кейсів, коли психолог має дотримуватися балансу між таємницею і обов'язком інформувати (наприклад, у випадках насильства чи загрози життю).</p> <p>4. Правова відповідальність психолога: види, підстави, реальні ризики. Аналіз практичних ситуацій, у яких психолог може нести цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність.</p> <p>5. Психологічне втручання і згода клієнта: як забезпечити юридичну чистоту дій фахівця? Обговорення форми, змісту та практики отримання інформованої згоди у контексті правової культури.</p>	10
<p>- Дискусійні теми для групового обговорення студентами з дисципліни «Правничі студії».</p> <p>- 1. Баланс між правом на приватність клієнта та обов'язком психолога повідомляти про загрозу життю або здоров'ю інших осіб: де проходить межа? Обговорення</p>	10

<p>колізії між правом на конфіденційність і суспільним обов'язком втручання.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2. Чи повинен психолог бути правово відповідальним за наслідки своїх рекомендацій? Розгляд юридичної межі відповідальності фахівця з психології та особистої автономії клієнта. - 3. Психологічна допомога в умовах воєнного стану: які правові та етичні виклики постають перед фахівцем? Актуальна дискусія про роботу психолога в кризових умовах і дотримання прав людини. - 4. Згода клієнта на психологічне втручання: правова формальність чи етична необхідність? Дослідження значення інформованої згоди з точки зору права, етики та професійної практики. - 5. Чи повинні психологи брати участь у формуванні та реалізації державної політики в галузі прав людини? Обговорення ролі психолога як соціально активного професіонала у суспільно-правовому житті. 	
<p>Кейсові завдання:</p> <p><i>Кейс 1. "Конфіденційність vs. безпека"</i> До шкільного психолога звернулася учениця з повідомленням про фізичне насильство з боку вітчима. Вона просить не розголошувати інформацію, бо боїться, що ситуація погіршиться.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте, які правові та етичні норми має врахувати психолог. Поясніть, які дії є правомірними в цій ситуації. Адаптуйте алгоритм дій до умов школи та неповнолітнього віку клієнтки. Застосуйте знання про обов'язок інформування відповідних органів.</p> <p><i>Кейс 2. "Інформована згода"</i> Психолог клініки психічного здоров'я починає терапевтичну роботу з пацієнтом, не надавши письмової інформації про методи, ризики та альтернативи втручання. Через місяць пацієнт відмовляється від терапії і подає скаргу.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте правові наслідки відсутності інформованої згоди. Поясніть, що таке «інформована згода» з юридичної точки зору. Адаптуйте зразок письмової інформованої згоди до психотерапевтичного процесу. Застосуйте знання про права клієнта у сфері охорони здоров'я.</p> <p><i>Кейс 3. "Соцмережі і професійна етика"</i> Психолог публічно коментує поведінку клієнта в соцмережах без вказівки імені, проте ситуація впізнавана для оточення клієнта. Клієнт вважає, що його права порушено.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте, чи є в цьому випадку порушення прав особи. Поясніть, які правові ризики виникають у психолога. Адаптуйте професійну комунікацію у цифровому просторі до етичних і правових норм. Застосуйте поняття «непряма ідентифікація» та «право на приватність».</p> <p><i>Кейс 4. "Судово-психологічна експертиза: межі ролі психолога"</i> Психолога запрошено провести експертизу у справі про позбавлення батьківських прав. Його просять не лише оцінити психоемоційний стан дитини, а й дати пряму юридичну рекомендацію щодо рішень суду.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте правові межі діяльності психолога в межах судово-психологічної експертизи. Поясніть, чому психолог не може надавати юридичних висновків. Адаптуйте формулювання висновку відповідно до меж компетентності. Застосуйте знання про взаємодію між психологом та юрисдикційними органами.</p> <p><i>Кейс 5. "Психолог у воєнний час: діяти чи мовчати?"</i> Психолог-волонтер працює з військовими, які мають симптоми ПТСР. Один із клієнтів висловлює бажання завдати собі шкоди. Психолог розривається між конфіденційністю та необхідністю втручання.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте етичну та правову ситуацію. Поясніть, які є юридичні</p>	14

<p>підстави для розкриття інформації. Адаптуйте алгоритм дій для кризових інтервенцій. Застосуйте знання про права пацієнтів і професійні обов'язки у сфері охорони психічного здоров'я.</p>	
<p><i>Написати есе на теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Право і мораль у професії психолога: межі відповідальності та свободи дій Роздуми про співвідношення правових норм і морально-етичних орієнтирів у діяльності психолога. 2. Права людини як основа гуманістичного підходу в психологічній практиці Аналіз того, як міжнародні стандарти прав людини впливають на методи, форми і зміст надання психологічної допомоги. 3. Психолог як суб'єкт правової відповідальності: особливості та виклики професії Дослідження юридичних аспектів діяльності психолога у сфері охорони здоров'я, освіти чи ювенальної юстиції. 4. Правова обізнаність як складова професійної компетентності сучасного психолога Есе про важливість розуміння основ права для ефективної та етичної фахової діяльності. 5. Інформована згода клієнта: психологічне і правове значення в контексті професійної етики Міркування про значення добровільності, усвідомленості та юридичної дійсності згоди на психологічне втручання. 	10
<p><i>Індивідуально-дослідницькі завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Провести міні-дослідження (опитування, аналіз публікацій або соцмереж) на тему розуміння громадянами України основних правових понять (закон, держава, конституція, права людини). У висновках проаналізувати, як рівень правової культури впливає на поведінку особи та суспільні процеси — з позицій як психолога, так і юриста. 2. Підготуйте дослідницький огляд законодавства України у сфері захисту прав дитини та порівняйте його з міжнародними стандартами (наприклад, Конвенція ООН про права дитини). Проаналізуйте типові конфліктні ситуації у сфері сімейних відносин з точки зору психолога (наприклад, розлучення, встановлення опіки) та запропонуйте моделі правового і психологічного супроводу таких випадків. 3. Порівняйте етичні кодекси юриста та психолога: які принципи є спільними, а які відмінними? Підготуйте аналітичну записку, у якій оцініть значення професійної таємниці в обох професіях, обґрунтуйте ризики її порушення та наслідки — правові й психологічні. 4. Дослідіть ключові міжнародно-правові акти, що гарантують захист прав цивільного населення під час війни (Женевські конвенції, Європейська конвенція з прав людини). На прикладі конкретної групи (внутрішньо переміщені особи, постраждалі від тортур тощо) проаналізуйте, як психолог може ефективно взаємодіяти з правозахисними інституціями для забезпечення комплексної допомоги. 	14
<p>Всього</p>	<p>58</p>

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання ІНДЗ (*4 год.).

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни «Правничі студії» застосовуються такі сучасні методи: метод інтерактивних лекцій з елементами візуалізації та мікронавчання – використання мультимедійних презентацій, інфографіки, коротких навчальних відео та інтерактивних опитувань для підвищення залученості студентів і кращого засвоєння теоретичного матеріалу; практично-кейсовий метод із залученням реальних правових ситуацій – аналіз судової практики, професійних кейсів та практичних завдань, що дозволяє студентам навчитися застосовувати норми права у конкретних життєвих і професійних контекстах; проєктно-орієнтований метод – виконання студентами індивідуальних і групових проєктів (наприклад, розробка правових консультацій, підготовка правових висновків), що формує навички командної роботи та практичної правової діяльності. Навчання гармонійно поєднує теоретичну й практичну складові (лекційні й практичні заняття). Передбачено, що всі форми організації навчання є практико-зорієнтованими, оскільки повноцінно реалізують мету студентоцентрованого навчання – активізувати пізнавально-творчу діяльність здобувачів вищої освіти, організувати суб'єктно-суб'єктну взаємодію. Тому під час їх проведення використовуються елементи і прийоми: критичного мислення, рефлексії, дискусії, мозкового штурму, навчального тренінгу, колаборативного навчання, медіаосвіти тощо.

***В умовах змішаної та дистанційної моделей навчання, коли взаємодія з викладачем відбувається за допомогою застосунків Zoom чи Google Meet для відеоконференцій, освітньої платформи Moodle BNAU для виконання самостійних дослідницьких і підсумкових тестових завдань, файлобмінних соціальних мереж Telegram, Viber, інтерактивна складова навчання здобувачів вищої освіти доповнюється іншими застосунками для зворотного зв'язку: google-форми для опитувань, Google Classroom тощо.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни включає *поточне, тематичне оцінювання* (з тем, визначених для аудиторного обговорення і самостійного опрацювання) та модульний контроль (усього 2).

Поточний і тематичний контроль передбачає оцінювання:

- результатів аналізу навчально-методичних і довідкових матеріалів;
- участі в дискусії під час лекційних занять;
- підготовки виступу до занять із презентацією (чи без);
- підготовки індивідуальних завдань за вибором здобувачів вищої освіти;
- виконання творчих завдань на основі перегляду медіатекстів (лекцій іноземною мовою) з теми обговорення тощо.

Модульний контроль проводиться у тестовій комбінованій формі (комп'ютерне чи на паперових носіях) та виконання проєктного/творчого завдання (усно/письмово). Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється після кожного контрольного заходу.

По завершенню семестру – залік.

9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Бали за лекційне заняття враховують такі показники: активність участі здобувачів у дискусії, самостійна підготовка виступу-презентації, опрацювання додаткового матеріалу з теми.

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за виконані практичні завдання, опрацювання джерел, командні проекти, презентації, активність під час дискусій і виконання практичних завдань.

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, результативну практичну роботу в групі, опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел, аналіз законодавства, виконання і захист проєктів, презентації, активність самостійної пошукової роботи.

Під час модульного контролю передбачені комплексні засоби оцінювання (усно й письмово, під час виконання тестових завдань, дослідницьких і творчих, захисту проєктів тощо), у тому числі комп'ютерно орієнтовані.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за стобальною системою. Підсумковий бал з навчальної дисципліни обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих балів і переводиться у 100-бальну шкалу за формулою:

$$\text{БПК} = \frac{\text{САЗ} \times \text{max ПК}}{5} \quad \text{БПК} = \frac{\text{САЗ} \times \text{max ПК}}{5}$$

$$\text{БПК} = \frac{\text{САЗ} \times \text{max ПК}}{5}$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих здобувачем балів (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю. Відсутність на занятті без його опрацювання у формулі береться за «0».

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази): сайти Міністерства освіти і науки України, Міністерства аграрної політики України, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Засоби унаочнення та взаємодії:

1. Мультимедійні презентації у програмах Microsoft Office Power Point, Canva.
2. Відеоматеріали з каналу Youtube та публічні відеолекції іноземною мовою в записі.
3. Роздавальні матеріали – табличні й схематичні основи, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – інтерактивна дошка Padlet, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій Zoom, Google Meet, освітня платформа VNAU MOODLE, Google Classroom.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення:

- аудиторного навчання: дошка аудиторна, мебльоване навчальне приміщення, комп'ютерне обладнання (ПК/ноутбук + мультимедійний проєктор), Wi-Fi.
- дистанційного: мережа Інтернет, електронні пристрої, у т.ч. персональні.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України, 1996, № 30, Ст. 141.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-24) (ст.213 - ст.330) (Відомості Верховної Ради Української РСР 1984, додаток до № 51, ст.1122)
3. Сімейний кодекс. Відомості Верховної Ради України, 2002, № 21-22, ст.135
4. Кримінальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України, 2001, № 25-26, ст.131
5. Конвенція про права дитини. Редакція зі змінами, схваленими резолюцією 50/155 Генеральної Асамблеї ООН від 21 грудня 1995 року
6. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року
7. Європейська конвенція з прав людини, ратифікована Законом № 475/97-ВР від 17.07.97
8. Тимощук О. Г. Роль органів державної влади у забезпеченні прав людини і громадянина в демократичному суспільстві в умовах євроінтеграції в Україні. Права людини в умовах війни: міжнародні стандарти та національний вимір: Матеріали круглого столу присвячені Міжнародному дню прав людини (БНАУ, 11 грудня 2023 р.). Біла Церква, 2023.
9. Тимощук О. Г. Забезпечення прав людини в контексті євроінтеграційних процесів в Україні. Гарантії забезпечення прав та свобод людини: національний та міжнародний досвід : кол. монографія. - Біла Церква: БНАУ, 2023. С. 206-240.
10. Тимощук О. Г. Захист прав і свобод людини і громадянина через призму діяльності інституту нотаріату в Україні в умовах війни. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 5. С. 195-197.
11. Тимощук О. Г. Професійно-етичні та деонтологічні засади діяльності нотаріуса. Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту: Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації : Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (БНАУ, 3 жовтня 2024 р.). Біла Церква, 2024. С. 64-66.
12. Колізії в реалізації та захисті прав людини: навчальний посібник / кол. авторів. Білоцерківський нац. агр. ун-т. - Біла Церква, 2025. 333 с.